

СУЧАСНИЙ РАДІАЦІЙНИЙ СТАН СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

MODERN RADIATION SITUATION IN SUMY REGION

*Васькін Р.А., доцент, Васькіна І.В., асистент,
Будко Ю.М., студент СумДУ, Суми*

*Vaskin R.A., associate professor, Vaskina I.V., assistant,
Budko J.M., student, SumSU, Sumy*

Проблема радіаційного забруднення є однією з найбільш актуальних для нашої країни і Сумської області зокрема. Відповідно до діючого законодавства України контролюючі функції в галузі радіаційного захисту населення покладені на Державне управління екології та природних ресурсів в Сумській області та обласну санепідстанцію (облСЕС). Вирішенням завдань радіаційної безпеки на території області займається 2 спеціалізованих радіологічних підрозділи облСЕС та Шосткинської міськСЕС та інші районні санепідстанції.

Згідно з програмою Міністерства з питань надзвичайних ситуацій України ведеться постійна робота по уточненню радіаційного стану на радіоактивно забруднених територіях Сумської області. Радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи зазнали переважно північні райони на кордоні з Брянською та Чернігівською областями. В першу чергу це стосується окремих населених пунктів Шосткинського і Ямпільського районів (11 населених пунктів), окремі плями з підвищеним вмістом радіонуклідів в ґрунті (>1 Кі/км²) спостерігались на території Середино-Будського і Глухівського районів.

В перелік населених пунктів, віднесених до зон радіоактивного забруднення, на поточний момент входять:

- села Пирогівка і Богданівка Шосткинського району – зона гарантованого добровільного відселення;
- села Вовна, Дібровка, Ковтуново, Богданка, Чорні Лози Шосткинського району та села Степне, Майське, Базлівщина і Феофілівка Ямпільського району.

Крім вищезазначених населених пунктів до забруднених територій віднесено 11,8 тис. га сільгоспугідь та 13,4 тис. га лісових масивів.

Радіоекологічний моніторинг також проводиться на територіях нафтогазових родовищ у Охтирському, Роменському, Липово-Долинському районах Сумської області.

Потужність експозиційної дози гамма-випромінювання на території обстежених родовищ коливається від 8 до 17 мкР/год, що не перевищує рівень природного радіаційного фону, характерного для Сумської області (10 – 20 мкР/год).

Поверхнева забрудненість бета-випромінюючими радіонуклідами реєструється на рівні 1 – 12 частинок на см² у хвилину, що також не перевищує фонові показники. Забрудненість альфа-випромінюючими радіонуклідами території дозиметричним методом не реєструється. Щільність забруднення територій родовищ штучним радіонуклідом ¹³⁷Cs відповідно до Закону України “Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи”, також не перевищує нормативу - 1 Кі/км².

В цілому радіаційна обстановка на територіях, де ведеться буріння свердловин, задовільна і не становить небезпеки для працюючого контингенту та населення.

На території області проводиться робота по вилученню з підприємств області і захороненню непрацюючих радіоізотопних приладів з джерелами іонізуючого випромінювання та радіоактивних речовин, а також з закінченим терміном експлуатації.

У 2009 році утилізовано 5510 джерел іонізуючого випромінювання, а саме: з підприємства НГВУ „Охтирканафтогаз” - 18, з ВАТ НДІМНІ м. Шостка – 16, з ВАТ АК «Свема» - 5474, та по одному - з ДНДІ «МІНДІП» м. Суми та ВАТ СНВО ім. М.В.Фрунзе м. Суми.

Аварій, пов'язаних з порушенням вимог радіаційної безпеки згідно НРБУ-97 та ОСПУ, фактів викрадення джерел іонізуючого випромінювання на території області в минулому році не зафіксовано.

Протягом 2009 року санепідслужбою досліджено на вміст радіонуклідів 3547 проб харчових продуктів. Перевищення допустимих рівнів вмісту штучного радіонукліду цезію-137 знайдено у 7 пробах харчових продуктів, що становить 0,2%.

Продовжується робота по забезпеченню контролю за перевезенням радіоактивних речовин і ядерних матеріалів в пунктах пропуску через державний кордон. Радіаційний контроль вантажів та транспортних засобів в пунктах пропуску проводиться в основному переносними приладами дозиметричного контролю. На пункті пропуску “Бачівськ” функціонує стаціонарне радіометричне обладнання типу “Лудлум”, радіометричний контроль транспортних засобів та вантажів здійснюється в автоматичному режимі.

Загальний радіаційний стан на території області можна оцінити як задовільний, бо перевищення фонових показників не спостерігається.

Список літератури

- 1.Іванов Є.А. Радіоекологічні посібники: Навч.посібник. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2004. – 149 с.
- 2.Довкілля Сумщини у 2008 році. Комплексна економічна доповідь. Офіційне видання. Головне управління статистики у Сумській області. – Суми, 2009. – 42 с.

